

Spis treści

1. ELEMENTY BADANIA LEKARSKIEGO

Maciej Cymerys

1.1. Wywiad (badanie podmiotowe)	17
1.2. Badanie przedmiotowe	19
1.3. Badania dodatkowe	20
1.3.1. Badania laboratoryjne	20
1.3.1.1. Morfologia krwi obwodowej	21
1.3.1.2. Badania biochemiczne krwi	22
1.3.1.3. Badania hormonalne	27
1.3.1.4. Markery nowotworowe	28
1.3.1.5. Gazometria krwi	28
1.3.1.6. Badanie ogólne moczu	29
1.3.1.7. Badania mikrobiologiczne i serologiczne	31
1.3.1.8. Inne badania laboratoryjne	31
1.3.2. Badania obrazowe	31
1.3.3. Badania czynnościowe	33
1.4. Współpraca lekarza z dietetykiem	33

2. DIAGNOSTYKA RÓŻNICOWA OBJAWÓW KLINICZNYCH

Karolina Hoffmann

2.1. Obrzęki	35
2.2. Gorączka	38
2.3. Omdlenia	39
2.4. Bóle w klatce piersiowej	40
2.5. Dusznosc	41
2.6. Bóle brzucha	43
2.7. Wymioty i dolegliwosci przy polykaniu	45
2.8. Biegunki	47
2.9. Zaparcia	50
2.10. Zoltaczka	52
2.11. Zmiany zabarwienia skory w chorobach metabolicznych	54

3. CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA

Aleksandra Rutz-Danielczak, Paweł Uruski

3.1. Epidemiologia i prewencja chorób układu krążenia	56
3.2. Badania diagnostyczne	59
3.2.1. Badanie podmiotowe (wywiad) i badanie przedmiotowe (fizyczne)	59
3.2.2. Badania laboratoryjne	60
3.2.3. Inne badania dodatkowe	61

Aleksandra Rutz-Danielczak

3.3. Miażdżycy	64
3.4. Choroba niedokrwiennej serca	67
3.4.1. Przewlekła (stabilna) choroba wieńcowa	68
3.4.2. Ostre zespoły wieńcowe (OZW)	69

Andrzej Tykarski

3.5. Nadciśnienie tętnicze	70
--------------------------------------	----

Artur Radziemski

3.6. Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia – kompendium	78
3.6.1. Nadkomorowe zaburzenia rytmu.	79
3.6.1.1. Dodatkowe pobudzenia nadkomorowe	79
3.6.1.2. Częstoskurcze nadkomorowe	79
3.6.1.3. Zespół preekscytacji	80
3.6.1.4. Migotanie przedsionków (AF – <i>atrial fibrillation</i>)	80
3.6.1.5. Trzepotanie przedsionków	81
3.6.2. Komorowe zaburzenia rytmu serca.	81
3.6.3. Zaburzenia automatyzmu i przewodzenia	83
3.6.3.1. Dysfunkcja węzła zatokowego	83
3.6.3.2. Blok przedsionkowo-komorowy	84

Ludwina Szczepaniak-Chicheł

3.7. Wady serca	85
3.7.1. Nabyte wady zastawkowe.	85
3.7.1.1. Zwężenie zastawki aortalnej	86
3.7.1.2. Niedomykalność zastawki aortalnej	86
3.7.1.3. Zwężenie zastawki mitralnej	87
3.7.1.4. Niedomykalność zastawki mitralnej	87
3.7.2. Wrodzone wady serca u dorosłych	89

Beata Begier-Krasińska

3.8. Niewydolność serca	90
-----------------------------------	----

Anna Boruckowska

3.9. Żyłna choroba zakrzepowo-zatorowa	96
--	----

Łukasz Stryczyński

3.10. Leczenie przeciwzakrzepowe	99
--	----

4. CHOROBY UKŁADU ODDECHOWEGO

Katarzyna Kostka-Jeziorny

4.1. Ostre zapalenie oskrzeli.	102
4.2. Zapalenia płuc	102
4.3. Przewlekła obturacyjna choroba płuc	103
4.4. Astma oskrzelowa	106
4.5. Mukowiscydoza	107
4.6. Nowotwory płuca i opłucnej	108
4.7. Obturacyjny bezdech senny (OBS)	110
4.8. Gruźlica.	112

5. CHOROBY UKŁADU POKARMOWEGO

Paweł Bogdański, Matylda Kręgielska-Narożna, Monika Szulińska

5.1. Choroba refluksowa przełyku (GERD – <i>gastroesophageal reflux disease</i>).	113
5.2. Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy	116
5.3. Zaburzenia trawienia i wchłaniania	118
5.3.1. Zespół złego wchłaniania (zespół upośledzonego wchłaniania, zespół upośledzonego przyswajania, zespół sprue)	118
5.3.1.1. Gluteno zależna choroba trzewna – celiakia (enteropatia glutenowrażliwa, sprue nietropikalna)	118
5.3.1.2. Nietolerancja laktozy (przykład niedoboru oligosacharydaz)	121
5.3.2. Próby prowokacyjne i diety eliminacyjne w diagnostyce nietolerancji pokarmowych	122

5.3.2.1. Dieta testująca	122
5.3.2.2. Dieta eliminacyjna	123
5.3.2.3. DBPCFC – <i>double blind placebo controlled food challenge</i>	123
5.4. Choroby zapalne jelit	124
5.4.1. Wrzodziejące zapalenie jelita grubego (<i>colitis ulcerosa</i>)	124
5.4.2. Choroba Leśniowskiego i Crohna	126
5.4.3. Żywnienie w nieswoistych zapalnych chorobach jelit	128
5.5. Zespół jelita drażliwego (IBS – <i>irritable bowel syndrome</i>)	129
5.6. Uchyłki jelita grubego	131
5.7. Zapalenie jelit po radioterapii i chemioterapii	133
5.8. Niedrożności jelitowe	135
5.8.1. Niedrożność porażenna jelit	135
5.8.2.1. Niedrożność mechaniczna	136
5.9. Choroby trzustki	137
5.9.1. Ostre zapalenie trzustki (OZT).	137
5.9.2. Przewlekłe zapalenie trzustki (PZT).	139
5.10. Choroby pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych	140
5.10.1. Kamica pęcherzyka żółciowego	140
5.10.2. Ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego	142
5.10.3. Kamica przewodowa	143

Maciej Cymerys

5.11. Choroby wątroby.	144
5.11.1. Diagnostyka chorób wątroby	144
5.11.2. Wpływ przewlekłych chorób wątroby na stan odżywienia	145
5.11.3. Przegląd najważniejszych chorób wątroby	146
5.11.3.1. Zespół Gilberta	146
5.11.3.2. Alkoholowa choroba wątroby	146
5.11.3.3. Niealkoholowa stłuszczeniowa choroba wątroby	147
5.11.3.4. Polekowe i toksyczne uszkodzenie wątroby	148
5.11.3.5. Autoimmunologiczne zapalenie wątroby	149
5.11.3.6. Marskość wątroby	149
5.11.3.7. Pierwotna marskość żółciowa	152
5.11.3.8. Choroba Wilsona	152
5.11.3.9. Hemochromatoza	153
5.11.3.10. Guzy wątroby.	154
5.11.4. Dieta w przewlekłych chorobach wątroby	154
5.12. Wirusowe zapalenia wątroby	156
5.12.1. Definicja, klasyfikacja, epidemiologia i patogenezę	156
5.12.2. Obraz kliniczny i rozpoznanie ostrego wzw.	157
5.12.3. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B i typu C	159

Anna Wolska-Bułach

5.13. Nowotwory przewodu pokarmowego	159
5.13.1. Rak górnego odcinka układu oddechowego i przewodu pokarmowego (jamy ustnej).	161
5.13.2. Rak przełyku	161
5.13.3. Nowotwory żołądka	163
5.13.4. Nowotwory jelita grubego	164
5.13.4.1. Polipy jelita grubego	164
5.13.4.2. Rak jelita grubego	165
5.13.4.3. Rak odbytu.	166
5.13.5. Nowotwory pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych	167
5.13.5.1. Rak pęcherzyka żółciowego.	167
5.13.5.2. Rak dróg żółciowych (CCA)	167
5.13.6. Rak trzustki	169

6. CHOROBY UKŁADU MOCZOWEGO

Katarzyna Grabańska

6.1. Epidemiologia i prewencja chorób układu moczowego	171
6.2. Badania diagnostyczne	171
6.3. Ostra niewydolność nerek (ONN)	173
6.4. Przewlekła niewydolność nerek (PChN)	176
6.5. Choroby kłębuszków nerkowych (KZN)	178
6.5.1. Zespół nerczycowy	180
6.6. Zakażenia układu moczowego (ZUM)	181
6.7. Kamica nerkowa	184
6.8. Leczenie żywieniowe w chorobach nerek	187

7. CHOROBY UKŁADU DOKREWNEGO

Magdalena Kujawska-Łuczak

7.1. Epidemiologia chorób układu dokrewnego	191
7.2. Badania diagnostyczne	192
7.3. Choroby podwzgórza i przysadki	192
7.3.1. Moczówka prosta	192
7.3.2. Zespół pustego siodła	193
7.3.3. Guz prolaktynowy (<i>prolactinoma</i>)	193
7.3.4. Akromegalia i gigantyzm	194
7.3.5. Choroba Cushinga	195

Katarzyna Pawlaczyk-Gabriel

7.4. Choroby tarczycy	195
7.4.1. Nadczynność tarczycy	195
7.4.2. Niedoczynność tarczycy	198
7.4.3. Zapalenia tarczycy	200
7.4.3.1. Przewlekłe autoimmunologiczne zapalenie tarczycy (choroba Hashimoto)	200
7.4.3.2. Podostre zapalenie tarczycy (choroba de Quervaina)	200
7.4.4. Jatrogenne zaburzenia funkcji tarczycy	201
7.4.4.1. Indukowane jodem	201
7.4.4.2. Niedoczynność tarczycy: polekowa i po ekspozycji na niektóre substancje	201
7.4.5. Rak tarczycy	201

Magdalena Kujawska-Łuczak

7.5. Choroby przytarczyc	202
7.5.1. Pierwotna nadczynność przytarczyc (PNP)	203
7.5.2. Wtórna nadczynność przytarczyc (WNP)	205
7.5.3. Niedoczynność przytarczyc	206

Katarzyna Pawlaczyk-Gabriel

7.6. Choroby nadnerczy	207
7.6.1. Pierwotna niedoczynność kory nadnerczy (choroba Addisona)	207
7.6.2. Zespół Cushinga	208
7.6.3. Guzy nadnerczy	210
7.6.3.1. Hiperaldosteronizm pierwotny (zespół Conna)	210
7.6.3.2. Guz chromochłonny (<i>phaeochromocytoma</i>)	211

Magdalena Kujawska-Łuczak

7.7. Zespół policystycznych (wielotorbielowatych) jajników (PCOS – <i>polycystic ovary syndrome</i>)	212
7.8. Cukrzyca i zespół metaboliczny	213

7.8.1. Cukrzyca	213
7.8.1.1. Definicja, klasyfikacja, epidemiologia i patogenеза	213
7.8.1.2. Diagnostyka cukrzycy	214
7.8.1.3. Powikłania cukrzycy.	215
7.8.1.4. Leczenie cukrzycy	217
7.8.2. Zespół metaboliczny (ZM)	223

8. ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Karolina Hoffmann

8.1. Zmiany łaknienia	226
---------------------------------	-----

Karolina Hoffmann, Matylda Kręgielska-Narożna

8.2. Zmiany masy ciała	227
8.2.1. Patogeneza	227
8.2.2. Ustalenie prawidłowej masy ciała	227
8.2.3. Nadmierna masa ciała	228
8.2.4. Niedobór masy ciała	232
8.2.5. Zasady żywienia w niedoborze masy ciała	234

Paweł Bogdański, Matylda Kręgielska-Narożna, Monika Szulińska

8.3. Jadłowstręt psychiczny (<i>anorexia nervosa</i>)	236
8.4. Żarłoczność psychiczna (<i>bulimia</i>).	239
8.5. Otyłość	241

9. NIEDOKRWISTOŚCI

Jerzy Głuszek

9.1. Niedokrwistość sideropeniczna (z niedoboru żelaza)	248
9.2. Niedokrwistości megaloblastyczne	251
9.2.1. Niedokrwistość Addisona-Biermera (niedokrwistość złośliwa)	251
9.2.2. Niedokrwistość megaloblastyczna wywołana niedoborem kwasu foliowego	253
9.3. Niedokrwistości hemolityczne (sferocytowe)	254
9.3.1. Sferocytoza wrodzona	254
9.3.2. Niedokrwistości autoimmunohemolityczne	254
9.4. Niedokrwistości aplastyczne	255

10. CHOROBY REUMATYCZNE

Teresa Kosicka

10.1. Reumatoidalne zapalenie stawów (RZS)	256
10.2. Toczeń rumieniowaty układowy (SLE)	259
10.3. Choroba zwyrodnieniowa stawów	261
10.4. Dna moczanowa	263
10.5. Osteoporoza	265
10.6. Osteomalacja	268

11. CHOROBY PRZEMIANY MATERII

Arkadiusz Niklas

11.1. Dyslipidemie	271
11.1.1. Gospodarka lipidowa	271
11.2. Porfirie	275
11.2.1. Ostra porfiria przerywana	275
11.2.2. Porfiria skórna późna	276

11.2.3. Porfiria mieszana	276
11.3. Gospodarka wodno-elektrolitowa	277
11.3.1. Gospodarka wodna	277
11.3.1.1. Hipowolemia	278
11.3.1.2. Hiperwolemia	279
11.3.2. Gospodarka elektrolitowa	281
11.3.2.1. Zaburzenia gospodarki sodowej	281
11.3.2.2. Zaburzenia gospodarki potasowej	282
11.3.2.3. Zaburzenia gospodarki magnezowej	283
11.3.2.4. Zaburzenia gospodarki wapniowej	283
 12. ŻYWIENIE W WYBRANYCH SYTUACJACH KLINICZNYCH	
<i>Matylda Kręgielska-Narożna</i>	
12.1. Żywienie kobiet ciężarnych i karmiących piersią.	285
<i>Matylda Kręgielska-Narożna</i>	
12.2. Dieta wegetariańska	289
<i>Elżbieta Bręborowicz</i>	
12.3. Żywienie w chorobie nowotworowej	291
<i>Anna Wolska-Bułach</i>	
12.4. Problemy podczas leczenia żywieniowego w chorobie nowotworowej	295
<i>Katarzyna Karwowska</i>	
12.5. Żywienie pozajelitowe.	298
12.5.1. Definicja i wskazania do żywienia pozajelitowego	298
12.5.2. Warunki wdrożenia żywienia pozajelitowego	299
12.5.3. Zapotrzebowanie na energię, białko i pozostałe składniki odżywcze w żywieniu pozajelitowym	299
12.5.4. Drogi podaży żywienia pozajelitowego	307
12.5.5. Systemy żywienia pozajelitowego	308
12.5.5. Powikłania	310
12.5.6. Nadzór metaboliczny nad prowadzonym leczeniem żywieniowym	310
 Piśmiennictwo	313